

55^e Jaargang

Donderdag 13 februari 2020

Bewaar het Pand

Uitgave tot bevordering
van de handhaving
van de oude
Gereformeerde beginselen

Meditatie Ambtelijke praktijk
Kerkelijk actueel
Voor de jeugd Sprekend verleden

In den beginne

“In den beginne was het Woord en het Woord was bij God en het Woord was God” (Joh. 1:1)

Het begin van het Evangelie van Johannes grijpt terug naar het begin. Genesis 1:1 begint met dezelfde tijdsaanduiding: in den beginne (schiep God de hemel en de aarde).

De vraag hoe alles is begonnen, houdt veel mensen bezig, zowel binnen de kerk als erbuiten. Een scherp uit het verleden kan al veel vertellen. Er worden allerlei veronderstellingen gebaseerd op vondsten uit het verleden.

Het is voor u en mij ook heel belangrijk te weten hoe ons leven begon. Hoe was de start? Waar kom ik vandaan? Het leidt naar de kernvraag aan Hagar: Van waar komt ge en waar zult u heengaan? (Gen.16:8). Afkomst en doel hangen nauw met elkaar samen. Een goed begin is het halve werk, maar een verkeerd begin loopt uit op een mislukking.

Dat geldt ook van de wereld, van de planeet, waar we zoveel zorgen over hebben. Gaat het goed met de schepping? Daar hangt mijn begin mee samen. Een goed begin?

Zeker, een goede schepping. Niet zomaar lukraak opgestart of toevallig zo ontwikkeld.

In den beginne schiep God de hemel en de aarde. Wat een zegen dat de Kerk dat mag geloven! God had Zijn hoge doel met deze aarde. Wat we dus niet al weten, dit weten we wel.

En God schiep de aarde door het Woord. Even verder lezen we immers: alle dingen zijn door het Woord gemaakt. Met het Woord wordt gedoeld op Gods Zoon.

God heeft de wereld niet vervaardigd door allerlei werken; nee, Hij sprak slechts het Woord. Via Christus kwam de wereld tot stand! God zei bijvoorbeeld: Daar zij licht! En het licht was er terstond.

Waarom nu begint Johannes bij het begin? Begint hij een nieuw scheppingsverhaal te schrijven?

Herhaalt hij wat Mozes heeft geschreven?

Nee, geen nieuw scheppingsgegeven, wel een volkomen nieuwe herschepping. Maar die herschepping grijpt wel terug op de schepping. Zonder schepping kunnen we niet spreken van een herschepping. Dus hangt het Evangelie van Jezus Christus ten nauwste samen met de schepping, met Genesis 1.

En dat heeft te maken met het feit, dat de schepping door de val van de eerste mens werd verwoest. Het virus van de zonde heeft alles aangetast. Sindsdien zucht de schepping onder de oordelen Gods. Het aardrijk is vervloekt en de mens, de zondaar heeft

dat leed allemaal veroorzaakt. Adam nam een geheel verkeerde afslag. Dat merken we best, want de vele natuurrampen spreken van Gods toorn over de zonde. Ook de klimaatcrisis hangt daar mee samen. De echte oplossing ligt dan ook boven het bereik van de mens. Hij kan met zijn maatregelen hier nauwelijks iets aan doen.

Daarom is het rijk, dat Johannes mag spreken van een echt nieuw begin, de herschepping. God wil door de komst van de Zaligmaker de wereld herstellen. Er komt door Hem een nieuwe hemel en een nieuwe aarde. Daarover gaat Johannes in zijn Evangelie schrijven. We vinden hier dus een radicale aanpak. De moderne mens begint bij de gevolgen, zoals temperatuurstijging en smeltende ijskap. Alleen Nederland al staat voor een bedrag van miljarden garant. De Heere vraagt: Waarom weegt ge geld uit voor wat niet helpen kan?

Terug naar het begin, naar de diepere oorzaak!

De Heere begint daar waar het verkeerd ging.

En het ging verkeerd door de zonde. Dus gaat de herschepping niet het klimaat vernieuwen, maar het ligt dieper, namelijk bij de zonde en dus bij de genade die alles veranderen zal.

Voor velen, ook binnen de kerk, wordt het Evangelie versmald tot een klimaatactivisme. Anderen verdoezelen het begin. Daar ziet men de roeping van de kerk. Maar de roeping van de kerk ligt in de aanpak van de zonde, als het grote probleem. Daarom kwam Christus in de wereld.

Gods Zoon heeft de veelzeggende naam: het Woord.

In Christus spreekt God tot de wereld, ook tot u. Welk woord spreekt Hij? Uit Zijn mond zijn heel veel woorden uitgegaan. In Openbaringen 1 wordt Zijn mond in verband gebracht met een tweesnijdend scherp zwaard. Zijn woorden spreken van Wet en Evangelie. Het wordt de strikt persoonlijke vraag: Welk woord heb ik van Hem gehoord? Weet u daar al van? Hebt u het goed verstaan? Hier ontstaan veel misverstanden. De ene zondaar hoort een genade-woord, de ander een oordelend woord. En het kan zijn dat beiden het verkeerd verstaan.

Ik raad u uzelf aan te trekken het veroordelende woord: Wee u! Dan zal dat u leiden, als u goed luistert, naar Zijn vrede. Johannes kreeg niet met het zwaard te maken, maar met Zijn hand!

Ds. P. Roos

Zelfmoord

Het aantal jongeren dat zelfmoord pleegt, vertoont in ons land een stijgende lijn. Elk jaar zijn er tientallen doden te betreuren. Zelfmoord of suicide is iets vreselijks. Er is weinig zo verdrietig als wanneer een jong iemand, die zijn leven nog voor zich heeft, de hand aan zichzelf slaat. Ze laten wanhopige familieleden en geschokte vrienden achter. De grote vraag die zich opdringt is: waarom dóet iemand zoiets? Allerlei redenen zijn te noemen. Voor zo iemand lijkt doorleven erger dan sterven. De meeste mensen die door zelfmoord sterven, hadden trouwens een psychische ziekte. Wat mij verbijsterde, is dat sommige jongeren het ook deden na het zien van Netflixserie '13 Reasons Why', over tiener Hannah die zelfmoord pleegde. Hoe is dit mogelijk? En ook onder refojongeren komt suicide voor. Ondanks dat de Heere in Zijn Woord zegt: 'Doe uzelf geen kwaad!' En Simson dan? Eén van mijn kinderen zei eens aan tafel nadat we lazen van Simsons dood: 'Maar je mag toch geen zelfmoord plegen?'

Onder het bidden voelt Simson dat de Heere niet alleen naar hem luistert, maar dat Hij hem ook verhoort! Hij voelt dat de verloren kracht terugkeert. Wat een wonder dat de Heere hem niet verstoten heeft! Simson grijpt met zijn handen de beide steunpilaren vast. En een laatste zucht welt op uit zijn gekwelde binnenste: 'Mijn ziel sterve met de Filistijnen!' Kijk hoe de blinde richter zich kromt. Met al zijn kracht duwt hij tegen de twee pilaren. Krakend beginnen ze te verschuiven op hun voetstuk. En als de pilaren het begeven, stort het hele tempelcomplex met donderend geweld ineens. Dat moet wat geweest zijn! Het kraken en scheuren van hout en steen. De aarde beeft van het ineens stortende gebouw. En dan het gegil van de duizenden mensen die onder het puin bedolven worden. Een grote wolk van stof en gruis stijgt omhoog. En tussen de vele omgekomen Filistijnen, ligt ook het lichaam van Simson. Hij is niet meer. Hoe moeten we dit zien? Als een

zelfmoord? Want Simson wist toch dat hij zou sterven? En zelfmoord is toch zonde? Maar hoe kan het dan dat we in Hebrreeën 11 lezen dat Simson door het geloof is gestorven? Iemand die zelfmoord pleegt kan toch niet zalig worden?

Wat het laatste betreft, laten we daar voorzichtig mee zijn. Ik weet dat de Heere zelfmoord verbiedt. 'Doe uzelf geen kwaad!' zo zegt Paulus in Handelingen 16:28 tegen de stokbewaarder, die op het punt staat om zelfmoord te plegen. Ik weet ook dat er voor zelfmoordenaars zoals Saul en Judas geen Bijbelse hoop is. Maar dat heeft niet allereerst te maken met hun dood. Laten we dat vasthouden. Bij de vraag of er Bijbelse hoop is voor een zelfmoordenaar, is het belangrijk om te kijken naar iemands leven. En dan zijn er mensen geweest, jongeren en ouderen, die tekenen hebben vertoond van de vreze des Heeren, maar die door satanische aanvechtingen of een psychische ziekte in totale wanhoop een einde aan hun leven hebben gemaakt. En nu is er veel meer over te zeggen dan ik hier kan doen. Maar ik sluit mij aan bij mensen als Justus Vermeer en William Perkins die het niet onmogelijk achten dat zelfs een kind van God in een wanhoopsdaad zichzelf van het leven berooft. Laten we dus maar voorzichtig zijn met grote woorden.

Ondertussen, Simson wist inderdaad dat hij zou sterven. Maar toch is het geen zelfmoord geweest. We moeten zijn dood lezen in het licht van vers 31: 'Hij nu had Israël gericht twintig jaren.' De Bijbelschrijver brengt zijn dood in relatie tot zijn richterschap. Simson stierf in het harnas. Hij stierf in de strijd tegen de Filistijnen. En daarin bracht hij het hoogste offer.

Nog weer een heel ander sterven was dat van de Heere Jezus. De Heere Jezus stierf plaatsvervangend. Zo betaalde Hij de prijs voor de zonde van Zijn volk. Dat deed Simson niet. Simsons dood was van een ander karakter. Maar wel stond Simsons dood in verband met de verlossing uit de macht van de vijanden van Gods volk. En die vijanden -met andere namen- zijn er nog steeds. Ze hebben jouw ondergang op het oog. Maar, zo zegt Luther: *Ons staat de sterke Held ter zij, die God ons heeft verkoren. Vraagt gij Zijn naam? Zo weet, dat Hij de Christus heet. Gods eengeboren Zoon, Verwinnaar op de troon: de zeeg' is ons beschoren!* Is Hij ook jouw Verlosser? Neem Zijn genade ootmoedig aan!

Ds. M.A. Kempeneers
www.bewaarhetpand.nl

Richteren 16:30

*En Simson zeide:
Mijn ziel sterve met
de Filistijnen.*

God de Heere werkt aan op eenheid. Hij zoekt mensen op en bindt ze aan elkaar. We kunnen het al lezen in Genesis 3. Het van God afgefallen echtpaar wordt weer één in de Heere. In het rijke, ware Woord van God worden we gewezen op levensverhoudingen, geleid, gezegend door de Heere. Ons daarin te verdiepen en het te kennen mag wel een levensvraag aan de Heere zijn. Het rijke, onderwijzende Efeze 4 wijst op de eenheid des geloofs. Wat we lezen wijst meer op verdeeldheid dan op eenheid. Gaat het over de moderne hermeneutiek, die verslaat zijn duizenden. In de Waarheidsvriend, uitgave van de gereformeerde Bond, las ik: Het is niet onbelangrijk welke hermeneutische bril we dragen. Ik denk aan de Protestantse Theologische Universiteit (PThU) waar onze toekomstige dominees worden opgeleid. Daar dragen allerlei hoogleraren zeer moderne hermeneutische brillen. Daardoor lijkt het nogal eens dat het helemaal vrij is wat we in een tekst lezen en dat we bijbelteksten net zo lang mogen masseren tot er uit komt wat we graag willen dat er uitkomt. Dat betekent dat er ten diepste geen objectieve waarheid is en dat bijbelse normen dus ook geen objectieve normen meer zijn. Dat alles betekent natuurlijk wel de doodsteek voor het Schriftgezag met alle consequenties van dien. Waar leeft en werkt het 'zo zegt de Heere in Zijn Woord', wordt een blijvende eenheid gezien en bemerkt. Handelingen 9 wijst ons erop. Daar gebeurt wat

Paulus en de eenheid

in Damascus. De Geest van Pinksteren werkt in alle stilte, maar op verschillende wijze. Krachtig en rijk. We horen woorden en daden volgen. Een eenheid, een verbondenheid gaat gestalte krijgen. Paulus had van de christen Ananias gehoord en hij ging naar hem verlangen. Leven zoekt en verlangt levensgemeenschap. Door wat er nu leeft op het kerkelijk erf wordt de buitenstaander niet jaloers. Laten we leven bij de Heilige Schrift. Paulus ging uitzien naar de Goddelijke daad door de hand van Ananias. Ananias, welk een naam: de Heere is genadig. Gaat het over het contact tussen Ananias en Paulus, dan schrijft Calvijn: God heeft Ananias verkoren, liever dan een van de apostelen om Paulus te leren om met aflegging van zijn stoutmoedigheid en vermetelheid ook naar de minst aanzienlijken te luisteren en van zijn hoogte tot de geringste plaats af te dalen. De herderlijke zorg van de Heere blijkt. De Heere werkt middellijk. Hij stuurt en zegent Zijn dienaars. Welk een Goddelijk gebeuren vindt plaats in de Rechte Straat te Damascus. De daden Gods in het huis van Judas in Paulus' leven gaan mee Paulus' leven in. Doorwerkend, verdiepend, zeker. De vrucht daarvan komt openbaar in wat Paulus kan en moet schrijven. Het heeft God behaagd mij te roepen door Zijn genade en Zijn Zoon in mij te openbaren voor eigen leven en voor het dienstwerk. Leven en dienstwerk gingen bij Paulus samen. Dit is ook vandaag het geval. Dan zijn Gods kinderen en knechten een goede reuk van Christus. Het contact met Gods Kerk en dienaars mag er nog zijn. Wat Johannes schrijft is er na het heilsgebeuren in het paradijs tot in eeuwigheid. Een tekst die vandaag behoort te spreken: Een iegelijk die gelooft dat Jezus is de Christus die is uit God geboren en een iegelijk die liefheeft Den-

gene Die geboren heeft, die heeft ook lief dengene die uit Hem geboren is. 1 Joh. 5:1. Die levende eenheid doet wat in het leven. Het verrijkt, sterkt en zegent het leven. De band tussen David en Jonathan wijst erop. In het Nieuwe Testament wordt ons veel voorgehouden. Het is te vrezen dat door allerlei situaties de praktijk van de godzaligheid niet hoog aangeschreven staat. Het kan zo beperkt blijven bij preken. Het aanhoren ervan. Discussiëren. De zon van het christendom zou helder moeten schijnen. Invloeden van secularisatie zijn ook merkbaar in de kerken. Het domineren van eigen overtuiging en beslissing. Het invoeren en doorvoeren van eigen overtuiging. Waarom? Is de kerk nalatig geweest? De Heilige Schrift wijst erop wie het bijzondere ambt toekomt. Wie verkozen mogen worden. Jaren heb ik de kerken mogen dienen, onderwaardering van de vrouwen ben ik niet tegengekomen. Wel het tegendeel. Prof. Van der Meiden zei: vrouwen kunnen in de gemeente kleine heiligen zijn van wie je kunt leren. Wat nu zoveel aandacht vraagt treft. Temeer dat de voortekenen van de wederkomst van Jezus Christus toonbaar zijn. Leeft wat Jezus zegt van de tijdgeest en hoe de houding, de gezindheid behoort te zijn. De dagen van Noach en van Lot zijn terug. De dagen van Noach: Eten, drinken, trouwen. En meer niet. Geen inkeer, geen bekering. De dagen van Lot: Eten, drinken, kopen en verkopen, planten en bouwen. Een zaak van verschil: Trouwen geen stelregel. Men had eigen levensvormen. Lukas 17:27 en 28.

ds. M .C. Tanis

Aan de tafel

Werkzaamheden

Tijdens het aanzitten aan de tafel dienen de zonden overdacht te worden. Dit geldt vooral van zonden waarvan heel moeilijk kan geloofd worden dat zij door God vergeven willen worden. Het betreft ook de zonden die het meest kwellen en die het moeilijkst losgelaten kunnen worden. Het geldt ook de lievelingszonde. De algenoegzaamheid van de Heere Jezus Christus dient overdacht te worden: Hij is in staat om al onze zonden te vergeven en al onze gebreken te genezen. Het bloed van Jezus Christus is krachtig genoeg om al onze zonden te reinigen. Het is gestort om vergeving en genezing van zonden te verwerven. "Er is daarom geen zonde zo groot, al zou ze als bloedrode verf in een dubbeldikke laag zijn aangebracht, of ze kan door het bloed van Christus vergeven worden als wij daarover berouw hebben en er afstand van willen doen (vgl. Jes. 1:16)." Christus geeft kracht om te strijden tegen de zonden. Er dient ook aan gedacht te worden dat de Heere het Avondmaal heeft ingesteld tot een betrouwbaar teken en zegel van alle beloften van het genadeverbond: de vergeving van de zonden en de genezing van de zwakheden.

Er dient ook gestreefd te worden naar verzegeling. Zo zeker als het brood wordt gegeten en de wijn wordt gedronken, zo zeker vergeeft de Heere Zijn kinderen de zonden en geneest hun overtredingen. Dat is de sluitrede, de conclusie van het ware geloof. "Dat is het eten van de Heere Jezus Christus in het Heilig Avondmaal met de mond van het geloof." Zo wordt de kracht van de verdiensten van Christus toegepast aan de ziel.

Gebed

Het geloof is nooit volmaakt en dikwijls heel zwak. Daarom is gebed om vermeerdering van het geloof nodig. Gewoon voedsel geeft kracht aan het lichaam. Zo sterkt de Heere het geestelijk leven door brood en wijn in het Heilig Avondmaal. Door Zijn spreken heeft de Heere Jezus zieken genezen en doden opgewekt. Zo wil de Heere door de eenvoudige tekenen van brood en wijn het door Hem gewerkte geloof versterken. Teellinck geeft een voorbeeld van het gebed. In dat gebed wordt onder meer beleden: "Ach, Heere Jezus, ik ben van nature meer dood in mijn zonden dan Lazarus ooit dood was in het graf. Ik ben van mijzelf meer blind in mijn ziel dan Bartimeüs blind was. Van nature ben ik doof, stom, kreupel en geheel en al vol zonden en overtredingen als het over de vermogens van mijn ziel gaat.... Open mijn oren; doorboor ze, zodat ik Uw Woord werkelijk hoor (Ps. 40:7). Open mijn ogen opdat ik de wonderen van Uw wet mag zien (Psalm 119:18)." Vlees en bloed zijn onderpanden van de liefde van Jezus Christus. Zondaren zullen door Hem niet wor-

den weggestuurd. Er is reden aan de tafel de Heere te loven en te prijzen.

Gemeenschap der heiligen

Teellinck roept op om te zien op de andere aanzittenden. Heb hen lief, wie het ook zijn. Span u in om alle bitterheid en twist ver van u weg te doen. Wees niet jaloers op hen die het beter hebben dan u. Veracht hen niet die het minder goed hebben dan u. "Doe uw best om allen op dezelfde manier als leden van één lichaam van harte al het goede toe te wensen en met hen voortaan ook in christelijke liefde, eensgezindheid en behulpzaamheid samen te leven." De ware christenen vormen een heerlijke en voortreffelijke gemeenschap. De Heere nodigt hen aan Zijn eigen tafel. Avondmaalgangers dienen elkaar lief te hebben en waardevol te achten.

Samenvatting

"Als we aan tafel aanzitten moeten we grote aandacht hebben voor alles wat daarop te vinden is. We moeten daar aanzitten in grote eerbied, in diepe nederigheid, met oprechte dankbaarheid, met een vurig verlangen en met een ingespannen ijver. Dat alles is nodig om de kracht van het Heilig Avondmaal daadwerkelijk tot aan en in het hart te brengen." Teellinck schrijft dat er velen aanzitten zonder enige emotie of aandoening in het hart. Velen komen zelfs in de kerk na de preek en gaan dan toch aan het Avondmaal en gaan soms direct nadat zij zijn aan geweest weer de kerk uit. Hun straf zal niet uitblijven. Zij eten en drinken zich een oordeel. Goddeloze avondmaalgangers zullen in het verderf geworpen worden. Is het gezien de beschikbare tijd wel mogelijk alle verplichtingen waar te nemen terwijl men aanzit? Wie goed kan lezen kan snel lezen. Wie zijn geestelijke zintuigen geoefend heeft kan de vereiste zaken snel in praktijk brengen. Niet alleen als men zelf aan zit, maar ook als anderen aan zitten kunnen de verplichtingen worden waargenomen. Strijd tegen verstrooiende gedachten en probeer uw hart te richten op de verplichtingen. De Heere zal Zijn werk in stand houden. "Ga dan met dat vertrouwen naar de tafel des Heeren. Doe daar uw mond wijd open en wees ervan verzekerd dat Hij die zal vervullen. Hij zal u niet leeg naar huis sturen, maar u uit Zijn volheid genade op genade laten ontvangen. Dat zal u tot eeuwige troost zijn. Amen."

Ds. A. van Heteren

SCHRIFT VERSTAAN

Een artikel in de Synodeweek schrijven, voert tot de verzoeking om het zoveelste commentaar daarop te geven. Er is rondom deze Synode heel veel meedenken; laat ik het positief houden. Iedereen geeft zijn mening ten beste. Ik heb natuurlijk de neiging om dat ook te doen. Maar om meerdere redenen wil ik enige terughoudendheid betrachten. Ik leef wel erg mee met de netelige kwesties, waar de broeders zich voor geplaatst zien.

Voor- en tegenstemmen hebben zich ruimschoots laten horen. Tot zelfs de voorzitter van de GS toe. Waarom ik mij niet meng deze keer in het pallet van meningen? Allereerst omdat we sinds kort bij belangrijke besluiten op onze website voorlichting geven. Verder ook omdat de lezers van ons blad best wel weten hoe ik over deze zaken denk. En verder ook omdat we eerst beter kunnen afwachten hoe het allemaal komt. Ik wil me dus niet expliciet mengen in de directe besluitvorming en ik wil me vooralsnog wat inhouden. Het zal te Zijner tijd er wel van komen.

De brede meningsvorming wordt bevorderd door het besluit om het Synodale gebeuren op YouTube te plaatsen. Ik kan beter uw gedachten wat afleiden naar een onderwerp in de marge, dat echter telkens weer genoemd wordt. Er wordt ter Synode door meerderen onderscheid gemaakt tussen Schriftgezag en Schriftverstaan. Daartussen is inderdaad verschil. Het onderwerp is doorslaggevend voor onze omgang met Gods Woord. Schriftgezag is een statisch begrip, dat uitgaat van de vaste en klare waarheid van Gods Woord. Schriftverstaan heeft er mee te maken hoe u en ik het Woord opvatten. Het is de combinatie van twee dingen: de waarheid van Gods Woord plus daarbij gevoegd ons verstaan. Er is een subjectief element bijgevoegd. We zouden kunnen zeggen: de mens met zijn bevattingsvermogen en zijn overwegingen gaat een rol meespelen.

Men stelt dus onbedoeld dat er op bepaalde punten geen sprake is van een vaststaande waarheid. Deze is niet, zoals een broeder opmerkte, in beton gegoten. In de Gereformeerde kerken verscheen jaren terug een Synodaal rapport over het Schriftgezag onder de titel "Klare wijn" (als ik me goed herinner). Men poogde daarin de waarheid te relativiseren. Op zich is deze denktrant niet vreemd. Een huis is een huis, met meestal vier muren, maar we zien doorgaans maar één muur tegelijk. Ons zicht is beperkt, ook onze waarneming.

Bavinck heeft dit echter, ter ondersteuning van de Gereformeerde leer, radicaal van de hand gewezen. Hij neemt afstand van iemand als von Harnack, die het geloof plaatste tussen de openbaring en de leer. Dit in de lijn van Ritschl en Schleiermacher. Religie steunt dan niet op Bijbelse uitspraken, maar op de zedelijke natuur van de mens. Wat overblijft, is zuiver subjectieve vroomheid. Hij noemt in dit verband ook Delitsch, een bekend Oudtestamenticus, die stelde dat de waarheid meedeint op en meegaat met de golven van de tijd.

In dit geval hebben we dus geen vaststaande waarheid meer. We moeten dus goed nadenken voordat we dit onderscheid willen hanteren.

We begrijpen met elkaar wel, dat er een kern van waarheid schuilt in dit onderscheid. Maar dat dan in zeer beperkte mate. Het moet niet leiden tot de omgekeerde waarheid en daar gaat het vaak dan wel over. In "Nader bekeken"

(een blad dat verschijnt in Vrijgemaakte kringen) las ik een artikel waarin een hoogleraar uit die kerken gedurende een aantal jaren werd gevolgd in zijn uitspraken. Het ontwikkelde zich bij deze hoogleraar van nee tot ja. Eerst was homoseksualiteit in strijd met de Bijbel en het eindigde in de stelling dat het nu een gave (!) is. Daar kun je uitkomen als de waarheid niet meer vaststaat en dus kneedbaar is. Dat is de consequentie van de ruimte die we de mens toekennen in het proces van waarneming. Dit is momenteel schering en inslag in allerlei discussies.

We zien hier ook weer dat alles in beweging is. We ontwikkelen allemaal, maar de vraag is hoe we ons ontwikkelen. Niemand ter Synode zal dit willen stellen, maar ook een eerste stap voert wel van de waarheid af.

Gods Woord wijst deze weg ook af. Christus heeft Zich bediend van zeer stellige uitspraken. Ik hoef daar geen voorbeelden van te geven. Hij heeft wel soms heel verschillend gesproken over allerlei dingen. Maar dat was dan in een bepaalde context. Zijn uitspraken komen nooit in conflict met elkaar. U denkt met mij aan de stevige en heldere uitspraken van Johannes de Doper, of Paulus. Deze allen gingen steeds uit van de vaststaande waarheid.

Onze Belijdenis is ook bedoeld om verschillende accenten samen te vatten tot een eenduidig beeld over de leer.

Zo komen oude dwalingen terug, maar ze worden opgediend als nieuwe inzichten. We kunnen dus de term "Schriftverstaan" wel gebruiken, als deze maar niet gaat afwijken van het Schriftgezag. Het mag en kan geen eigen leven gaan leiden. Dat gebeurt als men het water opening verschaft, naar het woord van de Spreukendichter (17:14). Het leidt tot een dijkdoorbraak; je weet niet meer waar het uitkomt. Dat zien we bijvoorbeeld ook in de wens van meerdere theologen, dat de vrouw in het ambt in alle gemeenten van heel de PKN moet worden geaccepteerd. Dit is een nieuwe stap. Hij maakt duidelijk waar we uiteindelijk kunnen uitkomen.

Zulke onderscheidingen maken het Bijbellezen tot een ingewikkelde bezigheid. Filippus stelde de kamerling de vraag: Verstaat ge ook hetgeen ge leest? Het gaat in deze geschiedenis dus ook om het Schriftverstaan. Maar juist deze geschiedenis toont duidelijk aan dat Filippus geheel in de lijn blijft van de woorden, die de kamerling las. Er worden geen nieuwe elementen ingevoegd.

Eigenlijk is er maar één goed verstaan van de waarheid. Alleen de Heilige Geest kan ons daartoe leiden. Daartoe moet ons verstand verlicht worden. Zonder dat is er ook niet echt een persoonlijk begrip van de waarheid mogelijk. Het is dan een zaak van het hoofd en niet van het hart. Dus bidden we: Verlicht mijn ogen opdat ik aanschouwe de wonderen van Uw wet.

Ds. P. Roos

Getuigen

Een vraag van een jongere op catechisatie over 'getuigen'. Moet dat en zo ja, hoe dan? Het vrijmoedig spreken over God en Zijn Woord is nooit gemakkelijk geweest. Omdat we sinds de zondeval leven in een van God vervreemde wereld. Maar we hebben ook nog eens een vreesachtige natuur. Denk aan Petrus op die vroege vrijdagmorgen. Maar zie hem nu eens staan op die vroege zondagmorgen, na de uitstorting van de Heilige Geest.

Mensenvrees en angst voor spot en plagerij kunnen ons danig in de weg staan. Om echt en recht te kunnen getuigen moeten we daarom de Heere leren vrezen. Al zeg ik daarmee niet dat je over God en Zijn dienst moet zwijgen als je zelf niet durft te zeggen dat je een kind van God bent.

Wat is getuigen eigenlijk? Het is van iets getuige zijn en daarvan en daarom spreken. Je hebt een ongeluk zien gebeuren en je vertelt je verhaal aan de politie. Je wordt geroepen om te getuigen en je voelt je daartoe ook gedrongen. Omdat je onder de indruk bent van dat ongeluk. De discipelen waren getuige van het feit dat Jezus uit de doden was opgestaan en daarvan spraken zij dan ook: zij getuigden. Je hebt de goedheid van de Heere ervaren en je vertelt ervan tegen je kinderen. Dat is getuigen.

Onder de indruk van Gods handelen in het algemeen en in het bijzonder in eigen leven maakt onze tongen los. Dan gaan we van de Heere en Zijn dienst spreken. En ons leven gaat veranderen. Er komen levensuitgangen naar de Heere toe. Dat noemen we een godzalige wandel. En het behaagt de Heere anderen door onze godzalige wandel voor Zijn dienst in te winnen.

Getuigen is niet: je collega aanvallen en hem de mantel uitvegen over zijn gedrag. Pas daar mee op. We zijn niet beter dan wie dan ook. Wie zich voelt aangevallen gaat zich verdedigen. Dan krijg je een gevecht en daarbij vallen dan gewonden. Getuigen is wel de waarheid spreken, door je gedrag een ander levensbeginsel dan je collega tonen, en als hij daar dan agressief op reageert, dat is dan wat anders. Daar kun je niets aan doen. Je kunt eigenlijk niets anders verwachten. Let er maar eens op wat de getuigen van Koning Jezus de eeuwen door hebben meegemaakt!

Maar vergeet ook niet dat er door het getuigenis van de apostelen ook velen tot geloof zijn gekomen. Dat komt door de kracht van de Heilige Geest Die het gesprokene wil toepassen in het hart. Verwacht het daarom niet van jezelf, je woordkeus, je over-

tuigingskracht, je ernst, je wijsheid, maar van God alleen!

Vergeet wij bij de roeping om te getuigen ook niet om dicht bij huis te beginnen. Gij in uw klein hoekje en ik in 't mijn'. Spreken we onze eigen kinderen wel aan? Spreken we in gezins- en familieverband over de dienst des Heeren? Als dat al niet gebeurt, zal het op de werkvloer zeker niet gebeuren.

Om van God en Zijn dienst te spreken is een roeping. Laten we niet denken dat we zwijgend over de aarde mogen gaan als we weet hebben van een eeuwig verderf. Als dat persoonlijk niet weegt, dan laat de ander ons ook koud.

Ja, maar ik heb geen vrijmoedigheid, zo zegt iemand. Wat je niet hebt, kun je krijgen. Van de Heere. Want waartoe Hij mij ook roept, daartoe wil Hij ook bekwamen. Maar er zijn ook andere mogelijkheden om de naaste te wijzen op God en Zijn dienst. Schaf evangelisatiemateriaal aan en verspreidt dat. Leg eens een goed tijdschrift, een boek, of de bijbel zelf in een wachtkamer. En als je onkerkelijke buurman kanker heeft en je voelt je gedrongen iets te zeggen, ga er heen, met God, maar neem ook een vriend, een bekende mee. Dat kan wonder boven wonder vrijmoedigheid geven om te spreken. De zogenaamde Jehova-getuigen komen ook met z'n tweeën

Misschien dat we er achter zijn gekomen hoe laks en oppervlakkig we in deze dingen zijn en hoe geneigd ons hart is om de Heere te verloochenen. Wat is het toch nodig dat we, net als Petrus, Gods liefde en trouw voor albedervers leren kennen. Dan kan het niet anders of we moeten er van spreken. David had ook vrijmoedigheid nodig en daarom bad hij, en bidden wij het toch met hem mee: Heere, open Gij mijn lippen door Uw kracht, zo zal mijn mond Uw lof gestaag vermelden!

K. Hoefnagel

Perpetua – een jonge martelares uit de Vroege Kerk (5 slot)

De vorige keer hebben we gezien hoe in het jaar 203 Perpetua op jonge leeftijd de marteldood stierf in het amfitheater van Carthago. In haar leven werd het woord van Christus waar: *'Zijt getrouw tot den dood, en Ik zal u geven de kroon des levens'* (Openbaring 2: 10).

Een brief aan martelaren

Rond diezelfde tijd schrijft de bekende vroegchristelijke auteur Tertullianus een brief aan zijn geloofsgenoten in de gevangenis: *Aan de martelaren (Ad martyras)*. Nu staat niet helemaal vast dat deze brief echt aan Perpetua gericht is. Het is ook mogelijk dat Tertullianus haar iets eerder geschreven heeft, en dat ze bestemd is voor andere christenen die de marteldood stierven. Maar in elk geval werpt ze wel wat licht op de manier waarop christenen in die tijd met het martelaarschap omgingen.

In zijn brief laat Tertullianus doorschemeren dat de omstandigheden in de kerker moeilijk zijn voor de christenen. Het is donker, er heerst stank, men is geketend en men bevindt zich te midden van misdadigers. Bovendien staat vast, dat de gevangenen de marteldood zullen gaan sterven. Hun geloofsgenoten buiten de kerker kunnen weinig voor hen doen. Eén van de weinige mogelijkheden om hun gevangen medegelovigen metterdaad te ondersteunen, is het zenden van voedsel naar de gevangenis.

Maar daarbij moet het volgens Tertullianus niet blijven. Behalve voedsel voor het lichaam biedt de Carthaagse auteur de martelaren ook iets aan 'om de geest te sterken': een brief waarin hij zijn geloofsgenoten oproept om zich niet te laten ontmoedigen door de omstandigheden in de kerker of door de naderende marteldood.

Huis van de duivel

In dat verband gaat Tertullianus in op de vraag hoe de christenen de moeilijke omstandigheden in de ker-

ker nu precies moeten zien. Hij typeert de kerker op drie manieren.

Allereerst als 'het huis van de duivel' [*domus diaboli*]. Dat betekent dat de martelaren vaakzaam moeten zijn. De duivel zou hen kunnen verleiden tot haat tegen hun vervolgers, tot geloofsafval of tot onderlinge onenigheid. Laten de martelaren hier echter voor waken en zo de Heilige Geest niet bedroeven.

Toevluchtsoord en veilige plaats

In de tweede plaats wordt de kerker getypeerd als 'een veilig toevluchtsoord', 'een veilige plaats'. Goed beschouwd is immers de wereld ook een kerker. Daar heerst een nog veel grotere duisternis, namelijk de duisternis die mensenharten omfloerst. Er is sprake van zwaardere ketenen, want de zielen van de mensen zijn geketend. Er heerst een ergere stank, namelijk de stank van de zondige verlangens. En in de wereld zijn veel meer schuldigen, die niet maar in afwachting zijn van het oordeel van de *proconsul*, maar van het oordeel van de Rechter van hemel en aarde. Uit die kerker zijn de martelaren nu verlost.

En ook al is hun huidige verblijfplaats dan niet in alle opzichten comfortabel voor het lichaam, toch kan de kerker ook een plaats zijn waar men geestelijk opademt. De martelaren bevinden zich namelijk volgens Tertullianus in een 'eenzame plaats'. Eenzelfde plaats als de woestijn was voor de profeten. Eenzelfde plaats als waar de Heere Jezus Zich terugtrok om te bidden en 'de wereld te verlaten'. Eenzelfde plaats als waar Christus Zijn discipelen Zijn heerlijkheid toonde. Tertullianus lijkt te zeggen: Zou u Christus dan ook niet in deze weg volgen? En zou Hij Zijn heerlijkheid ook niet aan u kunnen tonen?

Legertent en worstelschool

Een derde manier waarop Tertullianus schrijft over de kerker is als over een 'legertent' en 'worstelschool'.

Want misschien blijven de martelaren toch ontmoedigd door de moeiten van de kerker. Als deze moeiten zich laten gelden, moeten de christenen bedenken dat ze 'soldaten van Christus' zijn. Militaire dienst brengt altijd ongemakken met zich mee. Maar een soldaat heeft zich wel tot deze ongemakken verplicht, toen hij de krijgseed aflegde. Zo hebben de christenen toch ook een eed afgelegd. Voor een christen is de gevangenis als een 'legertent' met alle ongemakken van dien. Maar alle ontbering staat in het kader van de 'oefening' [*exercitatio*]. De Heere wil Zijn gelovigen juist door het lijden louteren en oefenen.

Vandaag

Zo heeft Tertullianus – zo veel als hij kon – met zijn geloofsgenoten meegeleefd. Alleen daarmee al houdt hij ons een spiegel voor: Op welke wijze leven wij mee met de vervolgte kerk anno 2020?

Bovendien kan wat Tertullianus schrijft over de kerker, nog steeds actueel zijn voor gelovigen die in allerlei beproevingen verkeren. De Heere wil ook vandaag juist de beproevingen gebruiken om Zijn kinderen te louteren en te oefenen. Bovendien kan Hij in de moeilijkste omstandigheden zo verrassend overkomen en Zijn heerlijkheid tonen.

En – om niet meer te noemen – Tertullianus wijst er in deze korte brief ook op, wat het karakter is van een wereld-zonder-God: Die wereld is óók een kerker, waarin geestelijke duisternis heerst, waarin de stank van de zonde zich verspreidt en waarin de banden van de zonde mensen gevangen houden. Gelukkig degene die door genade een vreemdeling in deze wereld mag worden en mag weten van een Vaderland hierboven!

Ds. A.J.T. Ruis

Toespraak van ds. F. van der Zwaag op onze generale synode op 30 januari 2020.

Geachte afgevaardigden,

Wij zijn verblijd dat wij opnieuw een uitnodiging hebben ontvangen om uw synodevergadering bij te wonen. Namens de Heritage Reformed Congregations groeten wij u met een hartelijke en broederlijke groet. Daarmee belijden wij niet alleen dat wij samen deel mogen uitmaken van de ene, heilige, en algemene kerk van Jezus Christus, maar ook dat wij samen staan in de rijke traditie en erfenis van de Reformatorische kerken in Nederland. Ook voor ons kerkverband is het rijke erfgoed van de Nadere Reformatie en de Afscheiding van 1834 bepalend voor onze geestelijke identiteit. (...)

Wij hebben eerder al iets gezegd over het belang van de handhaving van ons rijk, schriftuurlijk, Christocentrisch, belijdenisgetrouw, en bevindelijk erfgoed. Als wij dat wederzijds los zouden laten, zullen ook wij vervallen tot kerken die op de mens gericht zijn, en waar de Schrift óf aan de kant gezet wordt, óf waar men de Schrift naar menselijke maatstaven uitlegt. Helaas is zulk verval een herkenbaar feit in de kerkgeschiedenis—ook hier in Nederland.

Het feit dat u de erfenis van onze vaders wilt behouden en veiligstellen blijkt uit uw verzoek om ons hier uit te spreken over de uiterst gevoelige kwestie van de mogelijke toelating van vrouwen tot de ambten van de kerk. Wij willen hieraan voldoen door een korte samenvatting te geven van de onzes inziens duidelijke taal van de Schrift aangaande deze kwestie, alsmede de daaruit voortvloeiende stellingnames.

Allereerst willen wij hierbij aandacht vragen voor het indirecte getuigenis van de Schrift dat God uitsluitend mannen roept om leiding te geven aan Zijn kerk. In de tweede plaats, willen wij twee passages uit het Nieuwe Testament aanhalen waarin duidelijk wordt aangegeven dat vrouwen geen leiding hebben te geven in de kerk.

Het indirecte getuigenis van het Oude Testament

- God roept alleen mannen tot leidinggevende posities (b.v. Noach, Abraham, Mozes, de Koningen);
- Alleen mannen mochten als priesters dienen;
- Alleen mannen dienden als oudsten (of ouderlingen) in de gemeenschap van Israël.

Het indirecte getuigenis van het Nieuwe Testament

- Jezus riep twaalf mannen tot Zijn apostelen;
- De apostelen verkozen een man om de lege plaats van Judas in te nemen;
- De apostelen hebben zeven mannen verkozen tot het ambt van diaken;

- De kerkenraad van de gemeente te Jeruzalem bestond uitsluitend uit mannen;
- Deze kerkenraad heeft twee mannen aangewezen om de kerken van de genomen besluiten op de hoogte te brengen;
- In 1 Timotheus 3 en Titus 1 vinden wij de geïnspireerde kwalificaties van ambtsdragers, en één daarvan is dat zij “ener vrouwe man” moeten zijn (en niet omgekeerd!)

Het directe getuigenis van het Nieuwe Testament

- “God is geen God van verwarring, maar van vrede, gelijk in al de Gemeenten der heiligen. Dat uw vrouwen in de Gemeenten zwijgen; want het is haar niet toegelaten te spreken, maar bevolen onderworpen te zijn, gelijk ook de wet zegt. En zo zij iets willen leren, laat haar te huis haar eigen mannen vragen; want het staat lelijk voor de vrouwen, dat zij in de Gemeente spreken” (1 Kor. 14:33-35).
- “Een vrouw late zich leren in stilheid, in alle onderdanigheid. Doch ik laat de vrouw niet toe, dat zij lere, noch over den man heerse, maar wil, dat zij in stilheid zij. Want Adam is eerst gemaakt, daarna Eva” (1 Timotheus 2:13).

Het is onze overtuiging dat een objectieve lezing en interpretatie van deze ondubbelzinnige passages het indirecte bewijs van de beide testamenten bevestigt, en dus concluderen wij dat alleen mannen worden geroepen tot leiderschapsposities in Gods kerk.

Met alle liefde willen wij er daarom op aandringen om, in uw besprekingen over deze materie, u onvoorwaardelijk en in alle oprechtheid door Gods Woord te laten zeggen. Wij zijn er diep van overtuigd dat het openstellen van de ambten in de kerk voor vrouwen niet in overeenstemming is met de Bijbel en daarom zeer schadelijke gevolgen voor de kerk zal hebben en tot grote interne verdeeldheid zal leiden. In Noord-Amerika hebben vele honderdduizenden zich aan hun kerken onttrokken toen deze onbijbelse praktijk door deze kerken werd aanvaard. Alleen al in de Christian Reformed Churches (zusterkerk van de voormalige Gereformeerde Kerken) is het ledental teruggelopen van ongeveer 350.000 leden tot 200.000 leden nadat de synode besloot om vrouwen toe te laten tot de kerkelijke ambten.

Naast de hieruit voortvloeiende interne verdeeldheid, heeft de aanvaarding van deze onbijbelse praktijk in Noord-Amerikaanse gemeenten bewezen dat andere gevolgen ook niet uit zullen blijven:

(1) Het zal de geestelijke gezondheid en saamhorigheid van de gemeente ernstig aantasten, mede door het genereren van eindeloze discussies, artikelen, boeken, enz. De onherstelbare schade die daardoor wordt aangericht is zodanig dat bedoelde kerkverbanden hier niet onbeschadigd bovenuit kwamen.

(2) Als een kerkverband eenmaal de weg inslaat van een inlegkundige verklaring van de Schrift, waarin duidelijk geleerd wordt dat vrouwen geen ambtelijke posities mogen hebben in de kerk, zal het onvermijdelijke gevolg zijn dat ook andere kernwaarden van de Gereformeerde leer gevaar lopen.

Als het gezag van de Schrift eenmaal is ondergesneeuwd en weggeredeneerd, zal een kerkverband door een vloedgolf van vrijzinnigheid overspoeld worden, met als resultaat dat het “dus zegt de Heere” vervangen zal worden door “dus begeert en zegt de mens.” Wij zijn van mening dat de toelating van vrouwen tot de kerkelijke ambten de snelste weg is om het schriftuurlijke, gereformeerde, belijdenisgetrouwe, en bevindelijke karakter van een kerkverband te verliezen. Het zal verwoestende gevolgen hebben en, tenzij God Zelf tussentreedt, zal een kerkverband dat zich daaraan schuldig maakt haar “Sola Scriptura” ijkpunt voorgoed verliezen.

Uit liefde tot Christus, tot Zijn Woord, tot Zijn Kerk, en tot uw kerkverband willen wij u daarom met klem oproepen om het voorstel om de kerkelijke ambten

open te stellen voor vrouwen resoluut af te wijzen als een onjuiste herinterpretatie van de Schrift.

Tot slot zeggen wij u dank voor het feit dat u ons de gelegenheid hebt gegeven om ons naar u uit te spreken over deze uiterst gevoelige materie. Het is onze hartelijke wens dat u zich, ook in uw verdere besprekingen, zult laten leiden door Gods onfeilbaar Woord en dat uw beslissingen naar de zin en mening van de Geest van dat Woord mogen zijn. Wij beschouwen het als een bijzonder voorrecht dat wij in uw midden mogen zijn. Het is onze oprechte wens dat de broederlijke band die ons wederzijds verbindt verder zal blijven groeien en dat er ook andere mogelijkheden zullen zijn om vruchtbaar samen te kunnen werken in het dienen van de Koning van de kerk, onze Heere Jezus Christus. Bovenal is het ons gebed dat Gods Geest de bediening van Woord en Sacrament rijk zal zegenen in uw gemeenten. De Heere geve dat door de bediening van Zijn Geest Gods kinderen “op mogen wassen in de genade en kennis van de Heere Jezus Christus” en dat verloren zondaren tot een zaligmakende kennis van deze alles overtreffende Zaligmaker geleid mogen worden. (...)

In hartelijke en broederlijke verbondenheid,

Ds. F. van der Zwaag,
namens de Heritage Reformed Churches.

De Generale Synode week 2

Daags na terugkomst van de 2e vergaderweek van de Generale Synode en vol van gedachten en gevoelens zet ik mij tot het schrijven van dit verslag. Het was een intensieve week waarin veel werk is verzet. Ik ga een aantal dingen na die zijn besproken dan wel besloten.

De zendingsconsulent hield een presentatie over het zendingswerk, dat in 1928 begon in Sulawesi, Indonesië. Ds. Silas Nefefe uit Zuid-Afrika sprak vervolgens de Synode warm toe. Hij vertelde dat hij een traditionele, behoudende gemeente dient en dat bleek ook wel uit wat hij ons kerkverband meegaf aangaande vrouw en ambt: ‘Wij moedigen u aan om trouw te blijven aan Gods Woord.

Wij blijven voor u bidden, zodat de kerken één in Christus blijven.’ Verschillende rapporten werden behandeld, onder andere aangaande de geestelijke verzorging van militairen, de kerkelijke archieven, de permanente educatie voor predikanten, de landelijke kerkendag, de kleine kerken, evangelisatie, eredienst, De Wekker, kerkorde en kerkrecht, gezondheidszorg en nog veel meer.

Schaduw

Boven al het werk bleef deze week echter een schaduw hangen. Namelijk die van de onderlinge verdeeldheid, die bleek uit kwesties zoals vrouw en ambt en homoseksuele relaties. Onder andere bij de behandeling van de voorgestelde drie oplossingsrichtingen van deputaten Eenheid kwam dat weer openbaar. De commissie die dit behandelde, kon niet tot één rapport komen. Er werden twee rapporten gepresenteerd: een meerderheidsrapport en een minderheidsrapport. De meerderheid adviseert de synode om onverkort vast te

houden aan synodebesluiten. Gemeenten die een eigen weg zijn gegaan, moeten worden vermaand en zo nodig moeten er tuchtmaatregelen worden genomen. De minderheid vindt dat de synode zich over geen enkele oplossingsrichting moet uitspreken, omdat dit altijd tot scheuring leidt. Uitgebreid heeft de Synode over deze rapporten gesproken. Zo is er verschil van mening of dit alleen gaat over het Schriftverstaan of ook over het Schriftgezag. Sommigen menen dat je op het punt van vrouw en ambt en homoseksualiteit de Schrift verschillend kunt verstaan, terwijl je toch alle-

bei het gezag van de Schrift kan erkennen. Veel afgevaardigden menen dat dit niet mogelijk is. Er is door sommigen duidelijk uitgesproken dat zij hopen dat de Synode hierover duidelijke uitspraken zal doen. Zij zullen het niet kunnen (ver)dragen als er ruimte zou komen voor de vrouw in het ambt.

De schaduw strekte zich ook uit over een rapport van de adviescommissie ambtsstructuur. Deze commissie bestaat uit prof. A. Huijgen, prof. M.J. Kater en ds. R.G. den Hertog. Zij pleitten voor meer nadruk op de eigenheid van de verschillende ambten, met name dat van de predikant. De bedoeling was dat alleen de hoofdlijn van dit rapport zou worden besproken. Daar kwam het niet van, mede door een aantal prikkelende gedachten uit het rapport. Zo werd geopperd om de diaken uit de kerkenraad te halen. Eén van de motieven was om zodoende ruimte te creëren voor de vrouwelijke diaken. Immers, -zo werd gesteld- er is in het Nieuwe Testament sprake van ten minste één vrouwelijke diaken: Febe uit Romeinen 16:1. Door ondergetekende en anderen zijn hier vragen bij gesteld. Je kunt uit het gebruik van het woord 'diakonos' in Romeinen 16 immers niet zomaar een lijn trekken naar de ambtelijke diaken zoals wij die kennen. Engelen worden ook diaken genoemd, evenals de overheid en bedienden. En zo was er -naast waardering- vooral een stroom aan allerlei vragen en opmerkingen, die duidelijk maakte dat (de hoofdlijn van) dit rapport niet zomaar zal worden overgenomen.

Buitenlandse afgevaardigden

Opnieuw werden buitenlandse afgevaardigden ontvangen, nu uit Engeland, Schotland, (Noord)Ierland, Brazilië en de Verenigde Staten. Het moderamen had hen gevraagd om mee te denken over de kwestie vrouw en ambt. En daar kwamen enkele stevige toespraken uit voort. Op de website en in ons blad zijn verschillende van die toespraken te lezen. Onder andere van dr. William M. Schweitzer van de Evangelical Presbyterian Church in Engeland en Wales. Hij waarschuwde de Synode ernstig dat als de vrouw in het ambt wordt toegestaan, onze orthodoxe reputatie te gronde zal gaan. Maar ook dat kerken met wie wij een relatie hebben, zich van ons los zullen maken. Vooral vreest hij dat God ons zal verlaten.

Klemmend appèl

De laatste dag werd nagenoeg geheel besteed aan de bespreking van de vragen die gerezen waren naar aanleiding van het meerderheids- en minderheidsrapport over de verschillende oplossingsrichtingen. Ds. A. van der Zwan legde uit dat het meerderheidsrapport een halt wil toeroepen aan kerkelijke ongehoorzaamheid. Prof. Baars onderstreepte dat gemeenten die gezondigd hebben, vermaand moeten worden. Ds. Procee legde de vinger bij het feit dat deze gemeenten een symptoom zijn van een geestelijk probleem. Weten wij wat het is om zondaar voor God te worden? Na de op-

Van de redactie

Verschijsning volgende nr.

Het volgende nummer zal verschijnen D.V. donderdag 25 februari 2020. Kopij graag binnen donderdag 13 februari 2019.

Prinses Beatrix

Prinses Beatrix mocht 82 jaar worden. De Heere gedenke haar in alle opzichten in het nieuwe levensjaar. Moge Gods Woord tot een lamp voor de voet en een licht voor het pad zijn.

Ontmoetingsdag

We geven u de datum door: D.V. zaterdag 18 april 2020 in de Christelijke Gereformeerde Kerk van Werkendam. Onderwerp: Hoe lees ik de Bijbel. Sprekers: Prof. dr. A. Baars, ds. J. de Bruin, ds. P. Roos en ds. K. Hoefnagel.

CBB

'Bewaar het Pand' is voor mensen met een leesbeperking beschikbaar bij de CBB (Chr. Bibliotheek voor Blinden en Slechtzienden). Tel. 0341- 565499, e-mail info@cbb.nl

AvH

roep van sommigen om geen woorden als scheuring en breuk te gebruiken, heeft ondergetekende erop gewezen dat er al decennia lang allerlei scheuren en breuken te zien zijn. Hoeveel plaatselijke kerken zijn gescheurd, hoeveel gesloten kansels zijn er en hoeveel predikanten en gemeenteleden hebben ons kerkverband al verlaten? Juist daarom is Bewaar het Pand ooit opgericht. Om niet alleen het Pand te bewaren, maar ook de Band. Maar wel in die volgorde.

Tenslotte werd unaniem een voorstel van prof. Selderhuis overgenomen om een klemmend appèl te doen uitgaan naar de kerken om gaandeweg de Synode geen besluiten te nemen of uit te voeren die tegen de landelijke afspraken ingaan.

Katwijk, ds. M.A. Kempeneers

PERS BERICHT

INSPIREd zet in op vorming met impact

Persoonsvorming is één van de doelen van het christelijk onderwijs, maar hoe organiseer je dat op een duurzame manier op school? Je wilt als school actueel en concreet zijn, en werken aan een gezonde grondhouding voor seksualiteit, mediagebruik en participatie in de maatschappij. De uitdaging is: waar geef je dit een plek? En: kan de mentor of

vakdocent hier op een goede manier aan bijdragen?

Deze week brengen het Landelijk Contact Jeugdwerk en Driestar Educatief gezamenlijk de brochure INSPIREd uit. Zij hebben de krachten gebundeld met het doel scholen te ontzorgen en te ondersteunen. In deze brochure is meer te vinden over het INSPIREd programma met het toerustingsaanbod van Driestar Educatief en de impactlessen van het LCJ.

INSPIREd zet in op persoonsvorming vanuit een integrale visie, gebaseerd op Bijbelse waarden en biedt:

- Toerusting voor de mentor en docent.
 - Workshops waarin we op een pakkende manier met de leerlingen in gesprek gaan over de thema's die écht spelen.
 - Leerlijnen en concepten die de school in staat stellen op een duurzame manier een vervolg te geven aan de workshops.
- Door deze drie bouwstenen te combineren werk je met impact aan persoonsvorming.

De brochure is te downloaden via www.lcj.nl/INSPIREd en www.driestar-educatief.nl/INSPIREd

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met:
Landelijk Contact Jeugdwerk: Marjolein Hooydonk | marjoleinhooydonk@lcj.nl
Driestar Educatief: Sjaak Jacobse | J.J.Jacobse@driestar-educatief.nl

BEZINNINGSBIIJEENKOMST!

Op D.V. Vrijdag 21 FEBRUARI a.s. wordt er een bezinningsavond gehouden.
Ds. A.C.Uitslag hoopt te spreken over :
Het dilemma binnen de CGK: elkaar vasthouden, elkaar vrijlaten of elkaar loslaten?

Deze bijeenkomst wordt gehouden in de grote zaal van de Chr.Geref."Sionskerk"
Haadweg 127 Damwoude.
Er wordt gelegenheid gegeven voor het stellen van vragen.
Aanvang :19.45 uur.
Allen van harte welkom!
Het bestuur van de Christelijke Gereformeerde.
Bezinningskring.

Steun het evangelisatiewerk in Gent
en bestel uw boeken bij ons.

Uw bestelling ontvangt u binnen
twee dagen thuis.

Email:webwinkel@evangelischcentrum.be
Telefoon (0032)92230560

Begrafenisonderneming
de Jongh

Voor een waardige en stijlvolle verzorging
van alleen begrafenissen

Hardinxveld-Giessendam 0184 - 61 11 54	Dordrecht e.o. 078 - 641 27 40	Waardenburg 0418 - 65 20 39
---	-----------------------------------	--------------------------------

Dag en nacht
persoonlijk
bereikbaar.

www.begrafenisondernemingdejongh.nl

VAN STAVEREN
begrafenisverzorging

Met aandacht, zorg en respect

Dag en nacht bereikbaar
(0172) 23 33 38

Wij verzorgen alleen begrafenissen

Vraag vrijblijvend het boekje
"Mijn Laatste Wens".

www.vanstaverenbegravenissen.nl
info@vanstaverenbegravenissen.nl

Reformatische vereniging voor ouders bij wie
tijdens de zwangerschap of kort na de geboorte
kind(eren) zijn overleden

telefoon
06-49 49 94 99

**In de knop
gebroken**

www.indeknoopgebroken.nl